

विश्वासीहरूको निम्ति लेखिएको
पवित्र बाइबलको टिप्पणी

हबकूकको
पुस्तकको टिप्पणी

विलियम म्याक डोनाल्ड

Title of the English Original:

**Believer's Bible Commentary by William
MacDonald**

Indian Publisher of the English Original:

**Authentic Media, Medchal Road, Suchitra
Junction, Secunderabad – 500 067, India**

ISBN of the English Original: ISBN 9789381905593

Copyright of the English Original: © 1995 by Christian
Mission in Many Lands, Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Copyright of the Nepali translation: © 2017 by Christian
Mission in Many Lands, , Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Publisher of the Nepali translation:

जीवन मार्ग प्रकाशन
पी.ओ. बोक्स नं. २३
पी.ओ. कालिम्पोङ्ग - ७३४३०१
दार्जीलिङ्ग, पश्चिम बंगाल
भारत

Please visit our webpage for additional literature.

These publications are available as pdf files from:

www.nbcinepal.org

or write to: nbcinepal@gmail.com

हबकूकको पुस्तकको भूमिका

‘हबकूक स्वकेन्द्रित मानिस थिएनन्; उनी केवल आफ्नो सुरक्षा-सुविधा खोजे र आफ्नो परिवारको सुरक्षा-सुविधाको निम्नि चिन्ता गर्ने व्यक्ति थिएनन्। तर उनी एक सच्चा देशभक्त मानिस थिए, जो आफ्नो वरपरिका मानिसहरूको नैतिक र आत्मिक अवस्था देखेर धेरै व्याकुल र विचलित हुन्थे। उनले आफ्नो देश र जातिलाई प्रेम गरे, र उनलाई थाहा भयो कि यो देश र जातिचाहिँ परमेश्वरका आज्ञाहरू निरन्तर उल्लङ्घन गरेका हुनाले विनाशको खाइलको डिलनिर जाँदैथियो। यसकारण दुईवटा अति जस्तर, व्याथले पूर्ण प्रश्नहरू उनका ओठबाट निस्के: “कहिलेसम्म?” र “किन?”।’

श्री रिचर्ड डबल्यू. डे-हान

क) ग्रन्थ-सूचिमा यस पुस्तकको विशिष्ट स्थान

हबकूक २:४ पदचाहिँ विशेष हो; किनकि यो पद नयाँ नियममा तीन पल्ट उद्धृत गरिएको हो (यी सन्तर्भ-पदहरू के-के हुन्, सो टिप्पणीको खण्डमा हेर्नुहोस्)। अनि प्रेरित १३:४०-४१ पदहरूमा प्रेरित पावलले पिसिडियाको एन्टिओकको सभाघरमा हबकूक १:५ पद उद्धृत गरेर आफ्नो प्रवचन समाप्त गरे; यसबाट स्पष्ट बुझिन्छ, कि पुरानो नियमको एउटा प्रसिद्ध नभएको, सानो पुस्तक आत्मिक शिक्षाले भरपूर भएको हुन सकछ; यो अर्को एक उदाहरण हो। अनि अब हबकूक ३:१७-१८ पदहरू फिलिप्पी ४:४, र १०-१९ पदहरूसँग तुलना गर्नुहोस्! तिनी-हरूको जीवनका परिस्थितिहरू जस्तासुकै किन होऊन्, भविष्यवक्ता हबकूक र प्रेरित पावल दुवैजना आफ्ना परमेश्वरमा रमाउन र आनन्दित हुन सके।

हबकूकको पुस्तकको शैलीको विषयमा हिन्दू विद्वान् श्री चार्ल्स एल. फाइनबर्गले यसरी लेखेका छन्:

‘सबैजनाले हबकूकको पुस्तकलाई हिन्दू भविष्यवक्ताहरूका पुस्तकहरूमा एउटा अति उच्च स्थान दिन्छन्। अनि तीन अध्यायको कविताचाहिँ चारैतरबाट प्रशंसा गरिएको छ; किनकि यो त सबैभन्दा उत्कृष्ट कविता हुँदो रहेछ। अनि यस पुस्तकको भाषा धेरै सुन्दर छ।’¹⁾

ख) यस पुस्तकको लेखक को हुन्?

वास्तवमा हामी भविष्यवक्ता हबकूकको विषयमा केही पनि जान्दैनौं। हबकूक²⁾ नामको अर्थ कि त ‘अँगालो’, कि त ‘कुस्ती’ हुन सक्छ।

उनीचाहिँ आफूलाई ‘भविष्यवक्ता’ भन्न सक्ने अल्प सङ्ख्या मानिसहरूमध्ये एक थिए; किनभने उनीसँग भविष्यवाणी बोल्ने वरदान मात्र थिएन, तर भविष्यवक्ताको सेवकाई पनि थियो, जसरी केही विद्वानहरूले अनुमान गरेका छन्। (उदाहरणको निम्नि दानियल बोलावटअनुसार एक राजनेता थिए, तर तिनीसँग भविष्यवाणी बोल्ने वरदान थियो)। अनि हबकूकले तीन अध्यायमा सङ्गीतका बाजाहरूको कुरा गरेका हुनाले कतिजनाको सुभाउ के हो भने, उनी मन्दिरका

४ □ हबक्कूकको पुस्तकको टिप्पणी

सङ्गीत भुण्डको सदस्य भएका हुनुपर्ला; तर यो एउटा अनुमान मात्र हो ।

ग) यस पुस्तकको लेखो मिति के हो ?

हबक्कूकले कुनै पनि राजाको नाम लिएनन्; यसकारण उनको यस छोटो भविष्यवाणीको लेखो मिति निधो गर्न हामीलाई गाहो परिरहेको छ । सम्भवतः यो पुस्तक ख्रीष्टपूर्व ६०० सालतिर लेखिएको थियो होला; तर केही तर्कवादी, दिमागी आलोचकहरू छन्, जसले यस पुस्तकको लेखो मिति आफ्नो सुविधाको लागि धेरै यतातिर सारेका छन् । तर शास्त्रसम्मत विद्वान्हरूले प्रायः यी भविष्यवक्ताको पुस्तकको रचना ख्रीष्टपूर्व सातौं शताब्दीमा यहूदामाथि राज्य गरेका राजाहरू मनस्से, योशियाह वा यहोयाकिमका शासनकालहरूमा निर्धारित गरेका छन् । अनि हुन सकछ, यस पुस्तकको लेखो मितिको सन्दर्भमा सायद यहोयाकिमको शासन-कालचाहिँ सबैभन्दा राम्रो विकल्प होला; ख्रीष्टपूर्व ६०५ सालमा चलेको कर्किमिशको लडाइँको नजिकको मिति मलाई सठीक लाग्छ, जुन लडाइँमा बेबिलोनको सेना विजयी भएको थियो ।

घ) यस पुस्तकको सन्दर्भ र यसको विषय-वस्तु के-के हुन् ?

राजा योशियाहको समयमा भएको धार्मिक जागृति लामो समयसम्म टिक्न सकेन । अनि

जनताको नैतिकता फेरि निकै नीच भइ-सकेको थियो; किनकि मानिसहरू फेरि बाल देवता र अशेरा देवी मात्रे समूहहरूको प्रभावमा परेका थिए । अनि अन्याय व्याप भयो । हबक्कूकले सामना गर्नुपरेका सोचनीय अवस्थाहरू यस्तै थिए ।

यहूदीहरूलाई ख्रीष्टपूर्व ५८६ सालमा बेबिलोनको निर्वासनमा लगिनुभन्दा अघि यी भविष्यवक्ताले यहूदाका मानिसहरूसँग यी दिव्य वाणीहरू बोले । उनको नामको अर्थ ‘कुस्ती खेले खेलाडी’ हुन सकछ; यसकारण यहूदाका मानिसहरूको पाप र दण्डको सम्बन्धमा परमप्रभुसित कुस्ती लड्न उनलाई सुहायो ।

तर उनको नामको प्राथमिक अर्थचाहिँ ‘अँगाल्तु’ हो; यसकारण श्री चार्लस एल. फाइनबर्गले श्री मार्टिन लुथरको निम्न कुरा मन पराएर उद्घृत गरेका छन्:

‘हबक्कूकचाहिँ अँगालोमा हाले अर्थात् कसैलाई दुवै हातले च्यापेर आफ्नो छातीमा टाँस्ने मानिस थिए । उनले कसैलाई अँगाले त ? उनले आफ्ना मानिस-हरूलाई अँगाले । जसरी कसैले रुदै गरेको एउटा बालकलाई शान्त पार्न अँगालोमा लिन्छ र आश्वासन दिन्छ, त्यसरी नै उनले आफ्ना मानिसहरूलाई आफ्ना हातले उठाए बोके; उनले तिनीहरूलाई सान्त्वना दिए र तिनीहरूलाई आश्वासन दिए: “परमेश्वरको इच्छा भएदेखि अब चाँडै तिमीहरूको अवस्था सुधिन्छ ल ।”³⁾

रूपरेखा:

खण्ड १) हबक्कूक १:१-४: परमेश्वरले यहूदालाई यसको अधर्मको खातिर किन दण्ड दिनुभएन होला ? यसको विषयमा भविष्यवक्ता हबक्कूक अन्योलमा परे

खण्ड २) हबक्कूक १:५-११: यहूदालाई दण्ड दिन उहाँले बेबिलोनीहरूलाई प्रयोग गर्नुहुनेछ; योचाहिँ परमप्रभुले उनलाई दिनुभएको जवाफ थियो

खण्ड ३) हबक्कूक १:१२-१७: यहूदालाई दण्ड दिन परमेश्वरले यहूदाभन्दा अझ दुष्ट यो अन्यजातिलाई कसरी छान्न सक्नुभयो, यसको विषयमा अब हबक्कूकको मनमा प्रश्न उठेको

खण्ड ४) हबक्कूक २: परमेश्वरको जवाफ यस प्रकारको छः यहूदाका धर्म जनहरू बाँचेछन्, तर अधर्म कल्दीहरू नाश हुनेछन्

क) हबक्कूक २:१: हबक्कूक परमेश्वरको जवाफको निम्ति पर्यंतको

ख) हबक्कूक २:२-३: ‘तिमीले यस जवाफको अभिलेख गर्नु र यो पूरा हुने प्रतीक्षा गर्नु’ भनेर उनलाई दिव्य निर्देशनहरू दिइए

ग) हबक्कूक २:४: धर्म जन विश्वासद्वारा जिउनेछ, तर अधर्म कल्दीहरू मर्नेछन्

घ) हबक्कूक २:५-१९: कल्दीहरूका पापहरूको सूचि

अ) हबक्कूक २:५-८: विजयमाथि विजय प्राप्त गर्ने तिनीहरूको कहिल्यै नमेटिने भोक थियो

आ) हबक्कूक २:९-११: तिनीहरू लोभी र घमण्डी थिए

इ) हबक्कूक २:१२-१४: रक्तपातद्वारा तिनीहरूको समृद्धि भएको

ई) हबक्कूक २:१५-१७: तिनीहरूले आफ्ना छिमेकीहरूलाई भ्रष्ट पारे

उ) हबक्कूक २:१८-१९: तिनीहरूले मूर्तिपूजा गरे

ड) हबक्कूक २:२०: परमेश्वरको न्यायरूपी आँधीबेहो आउनुभन्दा अघि पृथ्वीलाई ‘चुप लाग्’ भन्ने आज्ञा दिइएको

खण्ड ५) हबक्कूक ३: हबक्कूकले प्रार्थना गरेको र परमप्रभुमाथि भरोसा गरेको

क) हबक्कूक ३:१-२: उनले परमेश्वरलाई ‘आफ्ना जनहरूको निम्ति काम गर्नुहोस्’ भन्ने वित्ती चढाए

ख) हबक्कूक ३:३-१५: मिस्र देशदेखि कनान देशसम्म परमेश्वरले इस्त्राएली जातिलाई देखाउनुभएको वास्तामाथि उनले आफ्नो सम्भन्न लगाएको

ग) हबक्कूक ३:१६: शत्रुले आफ्नो सजाय कहिले भोला, उनले यसको बाटो हेरेको

घ) हबक्कूक ३:१७-१९: जुनसुकै घटना घटोस्, त्यसको पर्वाह थिएन; किनकि उनले जुनसुकै अवस्थामा पनि परमेश्वर र उहाँको शक्तिमाथि भरोसा गर्नेथिए

हबक्कूकको पुस्तकको टिप्पणी

खण्ड १

हबक्कूक १:१-४:

परमेश्वरले यहूदालाई यसको
अर्थमको खातिर किन दण्ड
दिनुभएन होला ? यसको विषयमा
भविष्यवक्ता हबक्कूक अन्योलमा
परे

भविष्यवक्ता हबक्कूकले देखेको बोझ (वा वाणी, एन.के.जे.वी.को किनाराको टिप्पणी-अनुसार) सायद यस सम्पूर्ण पुस्तकको शीर्षक होला । अनि दुई पददेखि चार पदसम्म उनले यहूदामा भएको भयानक अत्याचार, अर्धम, लुटपाट, उपद्रव, भगडा र अन्यायको विषयमा परमप्रभुसँग गुनासो गरे । अनि उनले परमप्रभुलाई सोधेः ‘कहिलेसम्म सजाय नदिई तपाईंले यो अवस्था सहनुहन्छ ?’ यो प्रश्न र उनले परमेश्वरलाई सोधेका उस्तै खालका प्रश्नहरूले गर्दा उनले पछि कतिजनाबाट ‘पुरानो नियमका शङ्खा गर्न थोमा’ भन्ने उपनाम पाए ।

यस भविष्यवाणीको पुस्तकको पहिलो खण्डमा, एक पददेखि एघार पदसम्म हबक्कूक र परमप्रभुको बीचमा बातचित चल्दैछ ।

खण्ड २

हबक्कूक १:५-११:

यहूदालाई दण्ड दिन उहाँले
बेबिलोनीहरूलाई प्रयोग गर्नुहुनेछ;
योचाहिँ परमप्रभुले उनलाई
दिनुभएको जवाफ थियो

परमेश्वरले उनलाई दिनुभएको जवाफ पाँच पददेखि एघार पदसम्म दिइएको छ । उहाँले यहूदालाई दण्ड दिन कल्दी सेनाहरू खडा गर्नुहुनेछ । यहूदाको शत्रु फुर्तिलो, कटु, धनको लोभी, हिंसक, डरलाग्दो र घमण्डी हुनेछ । बेबिलोनीहरूको घोडसवार-सेनाको खातिर तिनीहरूको नाम खूब चलेको थियो, किनकि तिनीहरू विजय हासिल गर्नुमा छिटो र साँभका ब्वाँसाहरूभन्दा क्रूर हुन्थे । तिनीहरूले कैद गरेका राजाहरू र शासकहरूलाई खिसी गरे, र तिनीहरूको शक्ति तिनीहरूको देवता थियो । श्री चार्लस एल. फेइनबर्गले तिनीहरूको विषयमा यस प्रकारले टिप्पणी गरेका छन्:

‘कल्दीहरूको विषयमा कुरा यस्तै छः तिनीहरूको सफलता प्रचुर हुनेथियो; जसरी हूरीबतास वेगसित विशाल भूभागमाथिबाट भएर बहन्छ, त्यसरी तै

तिनीहरूले सबको सब सोहोरसाहर पार्दै उठाइ-
लानेथिए। यसले गर्दा विजयी कलदीहरूले
परमेश्वरको सामु दोषको शुग्रे बढाउँदै लाउनेथिए;
किनकि तिनीहरूका महत्वाकाङ्क्षाहरू भक्तिहीन
थिए, र तिनीहरूले धैरे असहाय जातिका मानिस-
हरूलाई आफ्नो वशमा राखेथिए।⁴⁾

खण्ड ३

हबक्कूक १:१२-१७:

यहूदालाई दण्ड दिन परमेश्वरले
यहूदाभन्दा अभ दुष्ट यो
अन्यजाति कसरी छान्न सक्नुभयो,
यसको विषयमा अब हबक्कूकको
मनमा प्रश्न उठेको

जब हबक्कूकले यो कुरा सुने, तब उनी
विचलित भए, र उनको यस व्याकुलताले
दोस्रो बातचित जन्मायो (१:१२-२:२०)।
अरे, यहूदीहरूभन्दा अझै पनि दुष्ट राष्ट्र
प्रयोग गरेर परमेश्वरले यहूदालाई कसरी
सजाय दिन सक्नुहोनेथियो ? ! उनले आफ्नो
सीमित ज्ञानअनुसार परमेश्वरसँग यसरी
तर्कवितर्क गर्दैथिए: 'तपाईंका आँखाहरू यति
शुद्ध छन् कि तपाईंले दुष्टता हेर्ने सक्नुहन्त्र र
अर्धम देखै सक्नुहन्त्र ' हो नै हो, बेबिलोनीहरू
दुष्ट थिए, यसमा कुनै शङ्का थिएन। तर
यहूदाको दुष्टता तिनीहरूको भन्दा अभ ठूलो
थियो; किनकि यहूदीहरूले आफूले पाएको
यति ठूलो प्रकाशको विरुद्धमा पाप गरिरहेका
थिए। बेबिलोनीहरूले मानिसहरूलाई जाल-
जालभरि पक्रेर वा बल्छीले तानेर बन्दी
बनाइरहेका थिए; परमेश्वरले तिनीहरूको

दुष्टता कसरी सहन सक्नुभयो ? तिनीहरूले
आफ्ना मूर्तिहरूलाई यसको श्रेय दिएर बलि
चढाउँथे, र तिनीहरू मोटा भए। तब के, के
तिनीहरूले कहीं एक दिन जाति-जातिहरूलाई
मार्न छोडूनपर्दैनथियो र ? श्री जे. ई. इभान्सले
यसको स्पष्टीकरण दिएका छन्:

'यहाँ प्रस्तुत गरिएको कुरा माछा मार्ने पेसासित
तुलना गरिएको छ। मानिसहरू ती माछा थिए, जुन
माछाहरू जलाहारीले आफ्नो जालमा पक्रयो, र
त्यसपछि त्यसले जालको पूजा गर्न्यो, किन यस
जालबाट त्यो धनी भयो। अनि यस दृष्टान्तमा संसार
त्यो समुद्र थियो; अनि जातिहरू त्यसका माछा थिए;
अनि नवूकदोनेसरचाहिँ त्यो जलाहारी थिए; अनि
जालचाहिँ कल्पीहरूको सेनाबल थियो, जुन सेना-
बलको विजयद्वारा तिनीहरू ठूलो धनराशी ग्राप्त गर्न
सक्छ भए।'⁵⁾

खण्ड ४

हबक्कूक २:

परमेश्वरको जवाफ यस प्रकारको

छः यहूदाका धर्मी जनहरू
बाँचेछन्, तर अधर्मी कल्दीहरू
नाश हुनेछन्

क) हबक्कूक २:१: हबक्कूक परमेश्वरको
जवाफको निम्नि पर्खेको

परमप्रभुले उनलाई कस्तो जवाफ दिनुहन्छ
भन्ने हेतुले हबक्कूक माथि आफ्नो धरहरामा
चढे, र चियाइबसे। उनले एकलो हुन खोजे,
किनकि उनले परमेश्वरको दृष्टिकोण प्राप्त
गर्न चाहन्थे। अनि योचाहिँ वर्तमान ख्रीष्ट-
विश्वासीहरूको निम्नि पनि सबैभन्दा महत्वपूर्ण

८ □ हबक्कूकको पुस्तकको टिप्पणी

नियम हो । हामीले यस्तो समय जुनसुकै नामले नामकरण गरौं, यसको पर्वाह छैन; यस समयको नाम 'शान्त समय', 'प्रार्थनाको समय' आदि भनौं, तर हरेक इसाईको निमिति दिनहुँ परमेश्वरसँग एकत्र समय बिताउने कुरा अनिवार्य हो; तपाईं र म, हामी उहाँसित दैनिक सम्पर्क राख्नुपर्छ; यो महत्त्वपूर्ण छ ।

ख) हबक्कूक २:२-३: 'तिमीले यस जवाफको अभिलेख गर्नु र यो पूरा हुने प्रतिक्षा गर्नु' भनेर उनलाई दिव्य निर्देशनहरू दिइए

हबक्कूक २:२: परमप्रभुले भविष्य-वक्तालाई यो आज्ञा दिनुभयो: 'यो दर्शन लेख!' हबक्कूकले के लेख्नु थियो? उनको प्रश्न र उहाँको जवाफ । उनले यो किन लेख्नु थियो? किनकि त्यो मानिस जसले यो कुरा पढ्छ, यो समाचार लिएर दगुरोस्, र त्यसले बेबिलोनको पतन र यहूदाको पुनर्स्थापना प्रचार गरोस् ।

हबक्कूक २:३: श्री ए. जे. पोल्लोकले के भनेका छन् भने, यस पदको सन्दर्भ यहूदीहरूको आशा थियो: यस पृथ्वीमा ख्रीष्टको दोस्रो आगमन । किनकि त्यस बेलामा उहाँले आफ्ना शत्रुहरूलाई हार खुवाउनु-हुनेथियो, आफ्नो राज्यबाट सबै ठेस खुवाउने कुराहरू हटाउनुहुनेथियो र आफ्नो महिमित राज्य स्थापित गर्नुहुनेथियो; त्यति बेला उहाँले इसाएली जातिलाई सबै जातिहरूको शिर तुल्याउनुहुनेथियो; किनभने उहाँ यहूदी जातिको शिर हुनुहुनेछ^(६) जब हिब्रू १०:३७ पदमा हबक्कूक २:३ पद उद्धृत गरिएको छ, तब 'यो दर्शन' 'उहाँ' हुन गएको छ: 'किनकि उहाँ जो आउनुहन्छ, आउनुहुनेछ, र ढिलो गर्नुहुनेछैन' यसैले बुभुहोस्: हाम्रा प्रभु येशू निश्चय आउनुहुने नै छ, र उहाँले कुनै हालतमा

पनि ढिलो गर्नुहुनेछैन नै । नयाँ नियममा यस पदको सन्दर्भ सुस्पष्ट भएको छ: हामी ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको आशा । किनकि चाँडै ख्रीष्टको मण्डलीको मेघारोहण हुनेछ अर्थात् मण्डली उठाइलगिनेछ ।

ग) हबक्कूक २:४: धर्मी जन विश्वासद्वारा जिउनेछ, तर अधर्मी कल्दीहरू मर्नेछन्

बेबिलोनका राजाको मन घमण्डले फुलियो, यसकारण तिनी मर्नेथिए; तर इसाएली जातिका भक्त जनहरू, यसको बाँकी रहेको भागरूपी मानिसहरू विश्वासद्वारा जिउनेथिए । यस चार पदको ग) खण्ड नयाँ नियममा तीन पल्ट उद्धृत गरिएको छ । यसकारण यो वाक्य तीनवटा भागहरू गरे असल देखिन्छ: क) धर्मी जन, ख) विश्वास-द्वारा, ग) जिउनेछ । किनकि नयाँ नियममा यसका सन्दर्भ पदहरू हेर्नु हो भने, रोमी १:१७ पदले 'धर्मी जन'माथि जोड़ दिन्छ, अनि गलाती ३:११ पदले 'विश्वास'माथि जोड़ दिन्छ, अनि हिब्रू १०:३८ पदले 'जिउनेछ' भन्ने कुरामाथि जोड़ दिन्छ । ओहो, यो कुरा कति राम्रोसँग मिलेको छ! अब हबक्कूकको पुस्तकमा फर्को, र यस वाक्यको अक्षरशः रूप पेस गरौँ: 'धर्मी जन आफ्नो विश्वासमा जिउनेछ' । अनि आउनुहोस्, हामी यहाँ यसको भावअनुवाद पनि प्रस्तुत गरौँ: 'विश्वासद्वारा धर्मी ठहरिएको व्यक्ति जिउनेछ' ।

घ) हबक्कूक २:५-१९: कल्दीहरूका पापहरूको सूचि

अ) हबक्कूक २:५-८: विजयमाथि विजय प्राप्त गर्ने तिनीहरूको कहिल्यै नमेटिने भोक

हबक्कूक २:५: रक्सी-धोकाइचाहिँ बेबिलोनको राष्ट्रिय पाप थियो; अनि निश्चय

नबूकद्नेस्सरको पनि पाप यही थियो । यसको सिलसिलामा श्री सी. एफ. कैलले के लेखेका छन् भने,

‘यो लत प्राचीन लेखकहरूले आफाना लेखहरूमा पुष्टि गरे ..., र दानियलको पुस्तकको पाँच अथायबाट सुस्पष्ट जानकारी मिलेको छ, कि राज-बेल-शज्जर र तिनको राज्यका प्रधानहरूले एउटा भव्य भोजमा मद्य पिउँदै गरेको बेलामा बेबिलोन जितिएको थियो ।’

अनि यो कुरा साँचो छ, कि बेल-शज्जर एक विजयमाथि अर्को विजय हासिल गर्ने अतृप्त तृष्णाले तृष्णित मानिस थिए ।

हबक्कूक २:६-८: छ पददेखि बेबिलोनको विरुद्धमा पाँचवटा हाय लिएर एउटा छेँड हात्रे अड़को-गीत शुरु हुन्छ । पहिलो हाय त्यसलाई, किनकि त्यसलाई आफ्नो साम्राज्य बढाउने र अरू देशहरूमाथि चढाइ गर्ने अभिलाषा लागेको थियो । राजा नबूकद्नेस्सरले धेरै राष्ट्रहरूले जितेका थिए; तर अबचाहिँ यी राष्ट्रहरूले तिनलाई तिनको अनुचित फाइदाको निम्ति खिसी गर्नेछन्, र तिनले तिनीहरूसित जेजस्तो गर्थे, तिनीहरूले तिनीसित ठीक त्यही व्यवहार गर्नेछन् । अनि बेबिलोनमाथि अत्याचार गर्नेछन् र त्यो देश लुट्नेछन् ।

आ) हबक्कूक २:९-११: तिनीहरू लोभी र घमण्डी थिए

नबूकद्नेस्सरलाई दोस्रो पल्ट हाय, किनकि तिनमा लोभ र घमण्ड थियो । तिनले आफ्नो राजवंशलाई विपत्तिको पुँछबाट सुरक्षित राख्न खोजे; तर तिनको नीच कमाइ र तिनको क्रता तिनको विरुद्धमा साक्षी दिन चिच्याउनेथियो ।

इ) हबक्कूक २:१२-१४: रक्तपातद्वारा समृद्धि भएको

बेबिलोनका राजाको विरुद्धमा तेस्रो पल्ट हाय ! किनकि प्रतापी हुने तिनको लालच

थियो र तिनका रक्तपात गर्ने युक्तिहरू थिए । बेबिलोनका शहरहरू दास-त्रमद्वारा निर्माण गरिएका थिए; अनि यी बेबिलोनका शहरहरू अन्तमा एउटा ननिध्ने आगोको आहार बन्नेथिए, अनि पृथ्वीले परमप्रभुलाई साँचो परमेश्वरको रूपमा मानिलिनेथियो ।

तर यस्तो एउटा सुदिन आइरहेको छ, जब सारा संसारले एकमात्र सत्य परमेश्वरलाई स्वीकार गर्नेछ । अनि हबक्कूक २:१४ पदमा यो महिमापूर्ण दिन निम्न भविष्यवाणीको वाक्यले व्यक्त गरिएको छ: ‘किनभने जसरी पानीले समुद्रलाई ढाकेको हुन्छ, त्यसरी तै पृथ्वी परमप्रभुको महिमाको ज्ञानले भरपूर हुनेछ !’ यो कति सुन्दर काव्यात्मक रचना हो ! अनि याद रहोसः बिनसिति यो वाक्य प्रशिद्ध भएको छैन है ।

ई) हबक्कूक २:१५-१७: तिनीहरूले आफ्ना छिमेकीहरूलाई भ्रष्ट पारे

नबूकद्नेस्सरलाई चौथो पल्ट हाय ! किनभने अरू मानिसहरूको निर्लज्जता देखाको लागि तिनले अरू राष्ट्रहरू भ्रष्ट पार्नमा परपीडक आनन्द लिन्थे; अनि तिनले यरूशलेम र यहूदा नाश गरे । छोटकरीमा भन्नु हो भने, दुईवटा मुख्य कुकर्म बढाउनुमा नबूकद्नेस्सर दोषी थिए: निर्लज्ज सम्भोग र विकृत योनक्रियाहरू, साथै क्रूरता र अत्याचार । अनि यी पापहरू र यस भ्रष्टाचारको दोष वर्तमान समयमा टेलिभिजन, चलचित्र, सोशल मिडिया र साहित्यहरूमा पनि लागेको छ ।

उ) हबक्कूक २:१८-१९: तिनीहरूले मूर्तिपूजा गरे

अन्तमा बेबिलोनका राजालाई पाँचों हाय ! अब व्यङ्ग्यका शब्दहरू लिएर बेबिलोनको मूर्तिपूजामाथि दोष लगाइयो । तिनीहरू आफैले

१० □ हबक्कूकको पुस्तकको टिप्पणी

भनूः सुन र चाँदीले मोहोरिएका मूर्तिहरूबाट के लाभ, जसभित्र सासै छैन ?

ड) हबक्कूक २:२०: परमेश्वरको न्यायरूपी आँधीबेही आउनुभन्दा अघि 'चुप लाग्' भन्ने आज्ञा दिइएको

'परमप्रभुचाहिँ आफ्नो पवित्र मन्दिरमा हुनुहुन्छ; सम्पूर्ण पृथ्वी उहाँको सामु चुप रहोस् !' यो पद लिएर कति स्थानीय मण्डलीहरूले आफ्ना विश्वासी जनहरूलाई प्रवचनको शान्त मनन गर्ने आह्वान दिन्छन्; यस पदको निम्नि सुन्दर धुन र राग पनि छ । यी शब्दहरू यस प्रकारको वातावरण सृजना गर्नको निम्नि उपयोगी होलान्; तर यी शब्दहरूको खास सन्दर्भ अर्कै छ; किनभन्ने हबक्कूकको पुस्तकअनुसार परमप्रभुले न्यायमा आफ्नो शक्ति प्रदर्शन गर्न लाग्नुभएको थियो । अनि यही कारणले सारा पृथ्वी उहाँको सामु चुप रहनुपरेको थियो ।

गर्नुभएको, सो सुने; अब उहाँले आफ्ना शत्रहरूलाई सजाय दिएर र आफ्ना जनहरूलाई बचाएर आफ्नो काम पुनर्जीवित गर्नुपर्छ; उनको अनुरोध यही थियो ।

ख) हबक्कूक ३:३-१५: मिस्र देशदेखि कनान देशसम्म परमेश्वरले इस्त्राएली जातिलाई देखाउनुभएको वास्तवामाथि उनले आफ्नो सम्फना पुस्ताएको

हबक्कूक ३:३-७: हबक्कूकले यी पदहरूमा प्रस्तुत गरेको यस सर्वाधिकारी परमेश्वरको महिमित दर्शन श्री जी. विलियम स्क्रोगर्गीले 'परमेश्वरको दर्शन दिलाउने कविता'⁹⁾ अथवा परमेश्वरको प्रकटीकरण गर्ने आम्निक गीत भन्ने नाम दिएका छन्; हबक्कूकले यस गीतमा परमेश्वरलाई केजस्तो चित्रण गरेका छन् भने, परमेश्वर मार्चको चालमा आफ्ना शत्रुहरूको विरुद्धमा अगाडि बढ्दै हुनुहुन्छ; उहाँ तिनीहरूलाई आफ्नो शक्तिमनि कुल्चाँदै हुनुहुन्छ र तिनीहरूमाथि विजयी भई उहाँ महिमित दुनुभएको छ । हबक्कूकले यस गीतमा घरिष्ठरि परमप्रभुले बितेको समयमा कसरी इस्त्राएली जातिका शत्रहरूलाई सजाय दिनुभएको, सो सङ्केतहरू दिँदै यस कुराको प्रसङ्ग उठाए, जस्तै: मिस्र देशबाट यहूदीहरूको प्रस्थान भएको बेलामा उहाँले मिस्र देशको न्याय गर्नुभएको, प्रतिज्ञा गरिएको देशरक्फको यात्रामा उहाँले इस्त्राएली जातिको विरोध गर्ने देशहरूसित व्यवहार गर्नुभएको र यहोशूले कनान देशबाट धपाउनु-परेका जातिहरूको विषयमा सङ्केत दिए ।

यस प्रार्थनाको पहिलो भागमा आकाश र पृथ्वीमा परमेश्वरको महिमा र प्रतापको चमक देखा परेको छ ।

यसका भौगोलिक सङ्केतहरू यस प्रकारका छन्: तेमान, पारान पहाड़, कुशान र मिद्यान; यी सबैचाहिँ इस्त्राएली जातिका शत्रुहरू हुन् । उदाहरणको लागि, एदोमको यो ठूलो शहर

खण्ड ५

हबक्कूक ३^{८)}:

हबक्कूकले प्रार्थना गरेको र भरोसा गरेको

क) हबक्कूक ३:१-२: उनले परमेश्वरलाई 'आफ्ना जनहरूको निम्नि काम गर्नुहोस्' भन्ने विन्ती चढाए

हबक्कूकले अब परमप्रभुलाई प्रार्थना गरेका छन् । उनले परमप्रभुले विगत समयमा आफ्ना जनहरूका शत्रुहरूसँग कस्तो किसिमले व्यवहार

तेमानबाट सारा एदोम देश बुझिन्छ भने, कुशानचाहिैं 'कूश' अर्थात् इथियोपिया होला ।

हबक्कूक ३ः८-१९ः यी वचनहरूमा परमेश्वरको ठूलो शक्तिमाथि जोड़ दिइएको छ, जुन शक्तिचाहिैं विशेष गरी नदीहरू, समुद्रहरू र पहाड़हरूमाथि प्रकट भएको छ ।

अनि एधार पदले गिबोनमा भएको प्रख्यात घटनासित सम्बन्ध राख्छ, जुन समयमा परमप्रभुले यहोशूलाई लडाइ जिल पूरा सहायता गर्नुभयो र आकाशमा एउटा शक्तिशाली आश्चर्यकर्म गर्नुभयो (यहोशू १०ः१२) ।

हबक्कूक ३ः१२-१५ः यहाँ, यस खण्डमा परमेश्वरले इस्ताएली जातिको पक्ष लिएर कदम बढाउँदै देशबाट प्रस्थान गर्नुभयो र क्रोधमा तिनीहरूका शत्रुहरूलाई कुल्चीमिल्ची पार्नुभएको देखिन्छ ।

अनि पन्थ पदको सन्दर्भचाहिँ इस्ताएलीहरूले लाल समुद्र पार गरेको घटना हो (प्रस्थान १४); त्यस बेलामा परमेश्वरका जनहरूका दुवै पट्टीमा पानीको ठूलो चुली खडा थियो; तर उनीहरू सुक्खा जमिनबाट भएर लाल समुद्र पार जाँदैथिए । हबक्कूकले यस दर्शनमा के देखे ? उनले परमेश्वरलाई आफ्ना घोडाहरू लिएर समुद्र पार गर्नुभएको देखे ।

ग) हबक्कूक ३ः१६ः शत्रुले सजाय कहिले भोग्ला; उनले यसको बाटो हेरेको

जब भविष्यवक्ताले बेबिलोनी आक्रमण-कारीहरूको न्यायको विषयमा यो कुरा सुने,

तब उनी थरथर कामे, र उनले त्यस न्यायको घडीको निम्ति चुपचापसित पर्खने संकल्प गरे ।

घ) हबक्कूक ३ः१७-१९ः जुनसुकै घटना घटोस, यसको पर्बाह थिएन; किनकि उनले जुनसुकै अवस्थामा परमेश्वर र उहाँको शक्तिमाथि भरोसा गर्नेथिए

त्यस दिनसम्म भविष्यवक्ता हबक्कूक र उनको जातिका मानिसहरूले बेबिलोनी हमलाको धावाबाट जस्तासुकै परीक्षा र सङ्कष्टहरू सहनुपरे ता पनि ...

'चाहे नेभाराको रूखमा फूल नफुलोस् र दाखका बोटहरूमा कुनै फल नलागोस्; चाहे चैतुनको रूखको मेहेनत खेर जाओस् र खेतबारीहरूले खानेकुरा नउज्जाऊर्, चाहे खोरबाट भेडाबाखाहरू नष्ट होइन् र गोठहरूमा केही गाईबस्तु नरहन्'

... उनी परमप्रभुमा रमाउनेछन् र उनको उद्धारका परमेश्वरमा हर्षित हुनेछन् । उनको आनन्दको विषयमा श्री जे. सिङ्गलो बाक्स्टरले यसो भनेका छन्:

'लौ, हामी यस वाक्यको अक्षरशः रूप पनि पेस गरौः "म परमप्रभुमा आनन्दको गद्गदले उफ्रेन्छु; म मेरो उद्धारका परमेश्वरमा आनन्दले चक्कर लाउँदै नाचेन्छु" ओहो, उनको विश्वासको प्रफुल्लता कति भएको, र कहाँसम्म पुगेको ! सबैभन्दा खराब परिस्थितिहरूमा सबैभन्दा ठूलो आनन्दको अनुभव ! कतो विजय ! यस्तो विजय हाम्रो भएको होस्'!¹⁰⁾

ENDNOTES:

- 1) **Introduction:** Charles Lee Feinberg, *Habakkuk, Zephaniah, Haggai and Malachi*, p. 12.
- 2) **Introduction:** Most people accent the name on the first syllable, but accenting the second syllable is preferred in English. In Hebrew the last syllable is accented (Ha-ba- KOOK).
- 3) **Introduction:** C. L. Feinberg, *Habakkuk*, p. 11.
- 4) **1:5–11:** C. L. Feinberg, *Habakkuk*, p. 17.
- 5) **1:12–17:** J. E. Evans, further documentation unavailable.
- 6) **2:2–3 :** A. J. Pollock, further documentation unavailable. When verse 3 is quoted in the New Testament in Hebrews 10:37, the “it” (i.e., the vision) becomes “He” (i.e., the Lord), who will surely come and will not tarry.
- 7) **2:5:** C. F. Keil, “*Habakkuk*,” in *Biblical Commentary on the Old Testament*, Vol. 25, pp. 74, 75.
- 8) **Chap. 3:** This lovely chapter was set to music by the Jews and used in their worship service.
- 9) **3:3–7:** W. Graham Scroggie, “*Habakkuk*,” in *Know Your Bible*, Vol. 1, *The Old Testament*, p. 196.
- 10) **3:17–19:** J. Sidlow Baxter, *Explore the Book*, p. 212.

BIBLIOGRAPHY

- De Haan, Richard W. *Song in the Night*. Grand Rapids: Radio Bible Class (booklet), 1969.
- Feinberg, Charles Lee. *Habakkuk, Zephaniah, Haggai and Malachi*. New York: American Board of Missions to the Jews, 1951.
- Kelly, William. *Lectures Introductory to the Study of the Minor Prophets*. London: C. A. Hammond Trust Bible Depot, n.d.
- Keil, C. F. “*Habakkuk*.” In *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 25. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1971.
- Scroggie, W. Graham. “*Habakkuk*.” In *Know Your Bible*. Vol. 1. *The Old Testament*. London: Pickering & Inglis Ltd., n.d.
- Tatford, Frederick A. *The Minor Prophets*. Vol. 3. Reprint (3 vols.). Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1982.